

۴. ارگان های دولتی باید يك الكترونيكي و يك شبکه داشته باشند.
۵. بسترهاي لازم درخصوص شبکه بانكي فراهم گردد.
۶. فرهنگ عمومي درخصوص استفاده از شبکه اينترنت تقويت يابد.
۷. مهمترين مسئله بحث چنگانگي در IT است. صدا و سيما و مخابرات و متخصصين هر کدام IT را متعلق به خود ميدانند و فرهنگ جمعي ندارد به همين دليل موفق نمي شويم.

❖ کشورهای با سیستم تجارت سنتی وقتی مانعی در سر راه ایجاد می شود تازه به فکر حرکت می افتند در حالی که در تجارت الکترونیک باید ابتدا هدف را دید و برای آن برنامه ریزی کرد.

دولت به خاطر مشغله های سیاسی و اقتصادی خود باید IT را به بخش خصوصی کاردان و متفکر واگذار کند. در حال حاضر، فعالیت هایی در این زمینه صورت گرفته است که می توان از تشکیل هسته های اولیه فدراسیون پردازش اطلاعات، تشکیل انجمن

مبادلات جهانی است و در صورت الکترونیک شدن ۲۱ تا ۷۰ درصد در آن صرفه جویی می شود از تجارت الکترونیک می توان به نسبت پیدا نمودن ساختارهای اقتصادی حقوقی و قانونی، سیاسی و نظام اجتماعی و فرهنگی اشاره نمود درخصوص نظام مالیاتی باید گفت در کشورهای مثل فرانسه و آلمان برای تجارب الکترونیکی قانون تدوین شده که اصلاً امکان فرار مالیاتی از آن وجود ندارد در این سیستم تمامی مطالب درخصوص شرکت شفاف و در دید مردم است در دنیا تخلفاتی نیز در این زمینه وجود دارد اما سعی کرده اند که برای مقابله با آن قوانینی به وجود آورند که این گونه امکان دستبرد زدن به سایتها حدود ۹۵٪ کاهش پیدا کرده است اما در این قوه قضائیه هنوز این مسئله را به طور جدی پیگیری نکرده، راههایی پیش بینی شده است اگر بخواهیم به مشکلات تجارت الکترونیک در ایران اشاره نمایم:

۱. مشکل نیروهای متخصص و کاردان و تحصیل کرده است که هر کدام به راه خود روند.
۲. در کشور باید قانون الکترونیک مدرن به وجود بیاید.
۳. افراد متخصص باید هماهنگ با هم در جهت توسعه اجتماعی و اقتصادی پیش بروند.

توجه کرد. امروزه مشتریان را به شش دسته می توان تقسیم کرد: مشتریان اخلاقی، تجربه کننده، راحت طلب، سرسخت، پول دوست و اجتماعی که هر کدام ذهنیت خاص خود را دارند چگونه کالا را انتخاب کنند به همین دلیل موقعیت کالا را باید از دیدگاه مصرف کنندگان مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. اما نکته ای که توجه به آن در اینجا مهم به نظر می رسد، بحث تبلیغات است. تبلیغات باید به نکات اصلی متمرکز باشد، معتبر و قابل درک باشد و احساس مثبت را در مشتری بوجود آورد و همچنین تبلیغات دارای تداوم سبک و با دنیای مشتری همخوانی داشته باشد. اگر بخواهیم به صورت سطحی به آماری که درخصوص کاربری تجارت جهانی به وسیله اینترنت ارائه گردیده توجه کنیم می توان گفت میزان تجارت الکترونیک در جهان ۲۵۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۱ بود و پیش بینی می شود با توجه به رشد تجارت الکترونیک این رقم به بیش از ۱۰ تریلیون در سال ۲۰۰۵ افزایش پیدا می کند. ۷۵ درصد تجارت دنیا در کشورهای صنعتی به طریق الکترونیک صورت می گیرد. در حال حاضر، ارزش فعلی واردات کالا و خدمات حدود ۷۰۰۰ میلیارد دلار است که از این مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار صرف تهیه کاغذ و اسناد می شود که حدود ۷٪ ارزش

متخصصان IT در پژوهشکده دانشگاه طباطبایی، انجمن متخصصان اینترنت و گروه طرح و برنامه ریزی مهندسين اینترنت یاد کرد.

تجارت الکترونیکی چیست؟

برای تجارت الکترونیکی تعاریف مختلفی ارائه شده است که اغلب آنها مبتنی بر تجارب گذشته در استفاده از تجارت الکترونیکی بوده است. در ساده ترین شکل، می توان آن را به صورت «انجام مبادلات تجاری در یک قالب الکترونیکی» تعریف نمود. کمیسیون اروپایی در سال ۱۹۹۷ آن را به شکل زیر تعریف نموده است:

«تجارت الکترونیکی بر پردازش و انتقال الکترونیکی داده ها، شامل متن، صدا و تصویر مبتنی می باشد». تجارت الکترونیکی فعالیت های گوناگونی از قبیل مبادله الکترونیکی کالاها و خدمات، تحویل فوری مطالب دیجیتال، انتقال الکترونیکی وجوه، مبادله الکترونیکی سهام، بارنامه الکترونیکی، طرح های تجاری و مهندسی مشترک، منبع یابی، خریدهای دولتی، بازاریابی مستقیم و خدمات بعد از فروش را دربرمی گیرد. تجارت الکترونیکی که تا چندی قبل به تعداد معینی از شرکت ها محدود می گردید درحال ورود به عصر جدیدی است که در

آن تعداد زیادی از اشخاص گمنام مصرف کنندگان در شبکه حضور دارند. به علاوه، محتوای آن از حیثه مبادله داده های مربوط به سفارش دادن یا قبول سفارش فراتر رفته و فعالیت های عمومی تجاری از قبیل تبلیغات، آگهی، مذاکرات، قراردادهای و تسویه حسابها را نیز دربرگرفته است.

از مجموعه تعاریف ارائه شده می توان نتیجه گیری نمود که زمینه های کاربرد تجارت الکترونیکی بسیار گسترده تر از مبادله کالا، خدمات و وجوه است و در تعریف آن و تبیین سیاست های مورد نظر باید علاوه بر کاربردهای بالفعل به کاربردهای بالقوه آن نیز توجه داشت.

حجم الکترونیکی و مبادلات گسترش آن

ارزش الکترونیکی در جهان طی سال های اخیر به سرعت درحال افزایش بوده است. گرچه در مورد سرعت گسترش این شیوه از مبادله برآوردهای بسیار متفاوتی ارائه گردیده است، لکن در کلیه پیش بینی های به عمل آمده گفته شده است که تجارت الکترونیکی در سال های آینده با رشد فزاینده ای روبرو خواهد بود. در گروه کشورهای توسعه یافته (اعضاء OECD) و ایالات متحده

آمریکا همچنان بیشترین سهم از مبادلات الکترونیکی را به خود اختصاص خواهد داد اما اروپا به سرعت در حال کم کردن فاصله خود با ایالات متحده است.

در سال ۱۹۹۹ حجم مبادلات الکترونیکی در ایالات متحده آمریکا معادل ۷۰۰ میلیارد دلار و در سایر کشورهای جهان ۳۳۰ میلیارد دلار بوده است.

در سال ۱۹۹۹ حجم مبادلات الکترونیکی در ایالات متحده آمریکا معادل ۷۰۰ میلیارد دلار و در سایر کشورهای جهان ۳۳۰ میلیارد دلار بوده است.

در حیثه تجارت بین المللی نیز تجارت الکترونیکی سهم فزاینده ای را به خود اختصاص خواهد داد. برآوردهای موجود حاکی از آن است که تا سال ۲۰۰۳، بین ۱۰ تا ۲۵ درصد از تجارت به صورت الکترونیکی صورت خواهد گرفت. یعنی، حتی با فرض بسیار محافظه کارانه ۱۳۰۰۰ میلیارد دلار برای جمع صادرات و واردات کالایی جهان در سال ۲۰۰۳ (این رقم در سال ۱۹۹۹ حدود ۱۱۵۰۰ میلیارد دلار بوده است)، به ۱۳۰۰ تا ۳۲۵۰ میلیارد دلار بالغ خواهد گردید.

❖ در تجارت الکترونیک با دید علمی به یک مؤسسه نگریسته می شود اما در کشور ما همه چیز به صورت

سنی اتفاق می‌افتد.

کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس از نظر حجم تجارت الکترونیکی در صدر فهرست کشورهای عربی قرار دارند. ارزش تجارت الکترونیکی این کشورها سالانه به ۱/۳ میلیارد دلار است. براساس پیش‌بینی بانک الاهلی مصر، حجم تجارت الکترونیکی کشورهای عربی از حدود ۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ به حدود ۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۲ خواهد رسید.

در کشورهای تازه صنعتی شده نیز تجارت الکترونیکی به سرعت در حال گسترش است. به عنوان نمونه، رویکرد تجارت الکترونیکی در سنگاپور، گرچه از سال ۱۹۹۶ اتخاذ گردید لکن قوانین و زیرساخت

های موردنیاز برای انجام این امر تا سال ۱۹۹۸ فراهم گردید. هدف اعلام شده این کشور آن است که تا سال ۲۰۰۳ حدود ۴ میلیارد دلار سنگاپور کالا و خدمات از طریق تجارت الکترونیکی مبادله گردد.

در جدیدترین تحقیقات به عمل آمده توسط Economist Intelligence Unit رتبه بندی کشورهای جهان برای پذیرش و به کارگیری تجارت الکترونیکی انجام گردیده است. در این تحقیق عواملی نظیر قابلیت اتصال به شبکه، اوضاع و احوال کسب و کار، پذیرش تجارت الکترونیکی توسط تولیدکنندگان و مصرف کنندگان، وجود قوانین و مقررات مناسب، فراهم بودن خدمات حمایتی برای تجارت الکترونیکی، و زیرساختهای اجتماعی و

فرهنگی به عنوان عمده‌ترین محورها تعیین‌کننده گسترش تجارت الکترونیکی در کشورها شناخته شده‌اند. در آن بررسی آمریکا و استرالیا در رده‌های اول و دوم، کشورهای اسکاندیناوی جزو ده کشور اول و سنگاپور در رده هفتم قرار گرفتند. این درحالی است که فرانسه به دلیل تمرکز بر بازار داخلی، علی‌رغم گستردگی استفاده از اینترنت در این کشور، در رده پانزدهم قرار گرفته است.

پیش‌بینی عواید حاصل از تجارت الکترونیکی در سال ۲۰۰۱ در منتخبی از کشورهای آسیایی به صورت جدول زیر پیش‌بینی شده است.

جدول (۱) - برآورد عواید حاصل از تجارت الکترونیکی در منتخبی از کشورهای آسیا

مالزی	۱۰۰۰ میلیون دلار
سنگاپور	۸۰۰ میلیون دلار
تایلند	۲۰۰ میلیون دلار
اندونزی	کمتر از ۲۰۰ میلیون دلار
فیلیپین	کمتر از ۲۰۰ میلیون دلار

معاملات و از دست رفتن فرصت‌های لحظه‌ای و زودگذر در تجارت جهانی است.

۳-۳- با گسترش این شیوه از مبادلات در کشورهای پیشرفته، شیوه‌های کاغذی قبلی منسوخ گردیده و در عمل امکان انجام مبادله با این کشورها از طریق روش‌های سنی از میان خواهد رفت که این امر به معنای منزوی شدن در

عمل آوزند. عمده‌ترین دلایل قابل توجه:

۱-۳- در صورت عدم به کارگیری

تجارت الکترونیکی، موقعیت رقابتی کشورهای در حال توسعه به میزان صرفه‌جویی حاصل از انجام مبادلات به صورت الکترونیکی، تضعیف خواهد گردید.

۲-۳- عدم بهره‌گیری از تجارت الکترونیکی همچنین به معنای کندی در انجام

گریز ناپذیر بودن تجارت الکترونیکی

رشد سریع و روزافزون تجارت الکترونیکی در کشورهای پیشرفته و مزیت‌های رقابتی حاصل از آن به مفهوم آن است که کشورهای در حال توسعه باید سریعاً در استراتژی‌ها و سیاست‌های تجاری و بازرگانی خود تجدیدنظر اساسی به

عرصه تجارت جهانی خواهد بود. گذشته از عوامل فوق، گسترش تکنولوژی اطلاعات نقش مهمی در ایجاد اشتغال و رشد تولید در کشورها ایفاء می‌نماید. مجموعه این عوامل باعث گردیده که کشورهای مختلف جهان به سرعت نسبت به تهیه و تنظیم سیاست‌هایی در زمینه تجارت الکترونیکی و تسهیل و تقویت آن اقدام نمایند که در بخش بعد مروری بر این سیاست‌ها و رویکردها خواهیم داشت.

❖ در صورت عدم به کارگیری الکترونیکی، رقابتی در حال توسعه به میزان حاصل از انجام مبادلات به صورت الکترونیکی، تضعیف خواهد گردید.

تجزیه و تحلیل کشورهای در زمینه سیاست تجارت الکترونیکی اتحادیه اروپا

در آوریل ۱۹۷۷، کمیسیون اروپایی سیاست‌های مربوط به تجارت الکترونیکی را در قالب گزارشی تحت عنوان «ابتکاری اروپایی در تجارت الکترونیکی» منتشر ساخت. هدف از سیاست‌های مذکور در این گزارش رشد سریع تجارت الکترونیکی در اروپا،

ارائه چارچوبی برای اقدامات آتی در زمینه تجارت الکترونیکی و افزایش آگاهی و تشویق تبادل نظر بین طرف‌های ذی‌نفع در مسئله عنوان گردید. پیشنهاد اجرایی مذکور در این سند به اموری نظیر دسترسی به بازارهای جهانی، مقولات حقوقی و تنظیمی و ایجاد محیط مناسب برای انجام تجارت الکترونیکی مربوط می‌شد. در این سند تلاش گردیده است تا موضع واحد اروپا در زمینه اجماع جهانی جهت ایجاد شرایط لازم برای انجام تجارب الکترونیکی از طریق مذاکرات بین‌المللی تعیین گردد. هدف کمیسیون اروپایی آن بود که چارچوب مذکور در سال ۲۰۰۰ به اجرا گذاشته شود.

کشورهای آسه آن
کشورهای آسه آن نیز با درک اهمیت راه‌اندازی تجارت الکترونیکی و تأثیر آن بر کارآیی تجاری کشورهای عضو اخیراً در نشست مقامات ارشد اقتصادی آسه آن توافق نمودند تا نسبت به ایجاد کمیته هماهنگی الکترونیکی اقدام نمایند. مالزی به عنوان یکی از بنیانگذاران این اتحادیه از هماهنگسازی در گسترش تجارت الکترونیکی در قالب یک مجمع منطقه‌ای حمایت می‌کند. این کشور دارای یک دستور کار در زمینه تکنولوژی اطلاعاتی ملی است. شرکتهای بزرگی نظیر مایکروسافت، اینتل و

اوراکل در این زمینه با مالزی همکاری دارند. هدف آن است که دولت زمینه‌های حقوقی و فیزیکی لازم را فراهم آورد تا بخش خصوصی بتواند از مزایای تجارت الکترونیکی برخوردار شود. در این ارتباط تهیه پیش‌نویس قوانینی در زمینه استفاده از امضاء الکترونیکی، حمایت از حقوق مالکیت فکری، جلوگیری از استفاده غیرقانونی از اطلاعات رایانه‌ای، ارائه خدمات درمانی از طریق رایانه، و الکترونیکی (انجام امور سیاسی و حکومتی از طریق ارتباط الکترونیکی) از جمله عمده‌تری اقدامات به عمل آمده می‌باشند.

توجیه راه‌اندازی الکترونیکی در کشور

راه‌اندازی تجارت الکترونیکی به لحاظ کاهش هزینه مبادلات، سرعت بخشیدن به انجام مبادله، تقویت موضع رقابتی کشور در جهان، بهره‌گیری از فرصت‌های زودگذر در عرصه صادرات و حتی خرید به موقع کالا از خارج از کشور دارای منافع متعدد در زمینه کاهش هزینه و تورم و افزایش صادرات و اشتغال و تولید می‌باشد. لیکن در این بخش از گزارش تنها به برآورد کاهش هزینه مبادلات اکتفا می‌شود، زیرا همین عامل به تجارت الکترونیکی را دارای توجیه اقتصادی می‌نماید.

خواهیم بود. طی سال های اخیر نسبت ارزش صادرات و واردات کالایی کشور به تولید ناخالص داخلی حدود ۳۰ درصد بوده است. بنابراین، با فرض ثابت ماندن این نسبت (علی رغم آزادسازی نسبی تجاری و جهش موردنظر در صادرات غیر نفتی کشور)، میزان صرفه جویی حاصل از الکترونیکی کردن مبادلات خارجی کشور معادل ۳۰ درصد ارقام مذکور برای کل اقتصاد کشور خواهد بود که از رقم ۷/۶۲ هزار میلیارد در سال ۱۳۷۹ به ۱۵/۸۹ هزار میلیارد در سال ۱۳۸۳ بالغ خواهد گردید و در مجموع ۵۸/۹۸ هزار میلیارد ریال در طول سال های برنامه سوم صرفه جویی به عمل خواهد آمد.

هزینه ها

طبق پیش بینی های به عمل آمده، راه اندازی تجارت الکترونیکی در کشور در طول سال های برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا. ایران حدود ۲۱۰ میلیارد ریال هزینه در برخواهد داشت که از ارقام ارائه شده در جدول (۲)

درصد و متوسط نرخ رشد سالانه تورم ۱۵/۹ درصد پیش بینی گردیده بود. بنابراین، می توان گفت که ارزش تولید ناخالص داخلی کشور در طول سال های برنامه با نرخ ۲۲٪ در سال افزایش خواهد داشت و از ۴۱۶/۷ هزار میلیارد دلار در سال ۷۸ به رقم ۱۲۶/۲ میلیارد ریال در سال ۸۳ بالغ خواهد شد. با فرض ثابت ماندن سرعت گردش پول، حجم مبادلات از ۱۰۱۶/۶ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۷۹ به ۲۲۵۲/۴ هزار میلیارد ریال در سال پایان برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا. ایران خواهد رسید. با مبنا قرار دادن رقم ۲/۵ درصد برای صرفه جویی حاصله، میزان صرفه جویی در انجام مبادلات اقتصاد کشور از ۲۵/۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۷۹ به ۵۶/۳ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۸۳ بالغ خواهد گردید و در طول برنامه سوم ۱۹۶/۶ هزار میلیارد ریال صرفه جویی به عمل خواهد آمد. بدیهی است که انجام کلیه مبادلات در کشور به صورت الکترونیکی در کوتاه مدت امکان پذیر نیست. اگر فرض کنیم که الکترونیکی شدن مبادلات تنها در عرصه تجارت خارجی کشور صورت گیرد به واقعیت نزدیکتر

طبق برآوردهای به عمل آمده ارزش فعلی صادرات جهانی کالا و خدمات حدود ۷ هزار میلیارد دلار است که از این مبلغ ۵۰۰ میلیارد دلار صرف تهیه و مبادله اسناد مربوطه می گردد. به عبارت دیگر حدود ۷ درصد ارزش مبادلات را هزینه تهیه و مبادله اسناد تشکیل می دهد. با الکترونیکی شدن این مبادلات، هزینه تهیه و مبادله اسناد به شدت کاهش خواهد یافت. برآوردهای انجام شده نشان می دهد که استفاده از مبادله الکترونیکی اطلاعات به جای روش های سنتی مبتنی بر کاغذ بین ۲۱ تا ۷۰ درصد صرفه جویی در هزینه فعالیت های مختلف تجاری می شود.

اما ارزش مبادلات در کشور چقدر است؟ طی سال های ۷۸-۱۳۷۵، ارزش جاری تولید ناخالصی داخلی کشور، بیش از دو برابر حجم نقدینگی بوده است. به عبارت دیگر، سرعت گردش پول اندکی بیش از ۲ است و با مبنا قرار دادن این رقم، ارزش مبادلات در کشور لااقل دو برابر ارزش تولید ناخالص داخلی خواهد بود.

در جداول پیوست لایحه برنامه سوم توسعه متوسط نرخ رشد سالانه تولید ناخالص داخلی ۶

جدول (۲) - میزان صرفه جویی حاصل از الکترونیکی شدن مبادلات در اقتصاد کشور در تجارت خارجی

شرح	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	جمع سال های

برنامه سوم							
—	/۲ ۱۱۲۶	۹۲۳/۱	۷۵۶/۶	۶۰۲/۲	۵۰۸/۳	۴۱۶/۷	تولید ناخالص داخلی
—	/۴ ۲۲۵۲	/۲ ۱۸۴۶	/۲ ۱۵۱۳	/۴ ۱۲۴۰	/۶ ۱۰۱۶	۸۳۳/۴	حجم مبادلات
—	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	—	درصد صرفه جویی
۱۹۶/۶	۵۶/۳	۴۶/۱	۳۷/۸	۳۱	۲۵/۴۱	—	ارزش صرفه جویی در کل اقتصادی
۵۸/۹۸	۱۶/۸۹	۱۳/۸۳	۱۱/۳۴	۹/۳	۷/۶۲	—	ارزش صرفه جویی در تجارت خارجی

صرفه جویی در هزینه فعالیت های مختلف تجاری می شود.

رویکرد دولت جمهوری اسلامی ایران

با عنایت به گسترش سریع و شتابان تجارت الکترونیکی در جهان، تأثیر این امر بر افزایش کارایی تجاری و حفظ و تقویت موقعیت رقابتی کشورها، ناگزیر بودن استفاده از این شیوه مبادلات در آینده و توجیه قوی اقتصادی این امر، ضرورت دارد دولت جمهوری اسلامی ایران از هم اکنون و به روشی رویکرد خود در ارتباط با این موضوع را اعلام و سیاست ها و اقدامات خاصی را برای تحقق این امر اتخاذ نماید. البته در مواد قانونی راه کارهای اجرایی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا. ایران اقدامات و سیاست هایی در راستای این مطلب وجود دارد. به عنوان مثال، در ماده

بزرگ و کوچک داخلی از تجارت الکترونیکی و مزایای آن.

۶- هزینه اولیه نسبتاً بالای استفاده از تجارت الکترونیکی در شرکت های دولتی و خصوصی به ویژه برای مؤسسات کوچک و نبود انگیزه لازم در آنها برای استفاده از این روش.

۷- کمبود دانش و فرهنگ استفاده از تجارت الکترونیکی و شبکه اینترنت.

۸- لزوم حمایت از حقوق مصرف کنندگان در تجارت الکترونیکی.

۹- حقوق کمرگی و مالیات های قابل وصول از تجارت الکترونیکی.

۱۰- تأمین امنیت لازم برای انجام مبادلات الکترونیکی و محرمانه ماندن اطلاعات مربوطه.

❖ **برآوردهای انجام شده نشان می دهد که استفاده از مبادله الکترونیکی اطلاعات به جای روش های سنتی مبتنی بر کاغذ بین ۲۱ تا ۷۰ درصد**

بسیار کمتر است. بنابراین، اجرای این طرح دارای توجیه اقتصادی بسیار قوی است و هزینه های مصروفه در همان سال اول برنامه به سرعت مستهلك خواهد شد.

موانع و چالشها

راه اندازی و گسترش تجارت الکترونیکی در کشور با موانع و چالش هایی به شرح زیر روبه رو می باشد.

۱- فقدان زمینه های حقوقی لازم برای استفاده از تجارت الکترونیکی از قبیل عدم مقبولیت اسناد و امضاهای الکترونیکی در قوانین و مقررات جاری کشور.

۲- نبود سیستم انتقال الکترونیکی وجوه و کارت های اعتباری.

۳- محدودیت خطوط ارتباطی و سرعت پائین آنها در انتقال داده های الکترونیکی.

۴- نبود شبکه اصلی تجارت الکترونیکی در کشور و سخت افزار و نرم افزار مربوط به آن.

۵- عدم اطلاع کافی مؤسسات

اطمینان ازتوفیق این فرآیند ضرورت دارد دولت جمهوری اسلامی ایران نیز مانند سایر دول جهان با ارائه چهارچوبی مشخص، رویکرد خود به این موضوع را بیان و مجموعه اقدامات و سیاست‌هایی که اجرای آنها را ضروری می‌داند مشخص نماید. در این رویکرد، باید به وضوح جایگاه و نقش دولت و بخش‌های غیر دولتی معین گردد و حیثه‌های فعالیت بخش غیردولتی، انگیزه‌ها و مشوق‌های لازم برای آنها ارائه شود و برای انجام هر یک از وظایف و سیاست‌های فوق وزارتخانه یا سازمان خاصی مسئول شناخته شود.

الکترونیکی و بالاخره الزام شرکت‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی دخیل در صادرات به انجام حداقل ۵۰ درصد از مبادلات خارجی خود از طریق بهره‌گیری از فناوری تجارت الکترونیکی تصریح شده‌اند. لکن، به دلایلی نظیر محدود شدن این اقدامات و سیاست‌ها به بخش دولتی، فراگیر نبودن آنها، نبودن انگیزه‌ها و مشوق‌های لازم برای حضور جدی بخش غیر دولتی در این امر و از همه مهمتر عدم اطلاع صریح و روشن رویکرد دولت جمهوری اسلامی در این ارتباط، به نظر نمی‌رسد که گسترش تجارت الکترونیکی در کشور احتمال توفیق چندانی داشته باشد. به منظور حصول

(۹۴) قانون برنامه سوم توسعه انجام داد و ستد الکترونیکی اوراق بهادار در سطح ملی، در ماده (۱۰۳) همین قانون دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه‌سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فناوری‌های جدید و ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و شاهراه‌های اطلاعاتی لازم با پهنای باند کافی و گسترده، در ماده (۱۱۶) راه‌اندازی شبکه جامع اطلاع‌رسانی بازرگانی کشور، و در راهکارهای بخش بازرگانی اموری نظیر تنظیم و پیشنهاد لایحه تجارت الکترونیکی، برگزاری دوره‌های آموزش فنی - کاربردی در زمینه تجارت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی